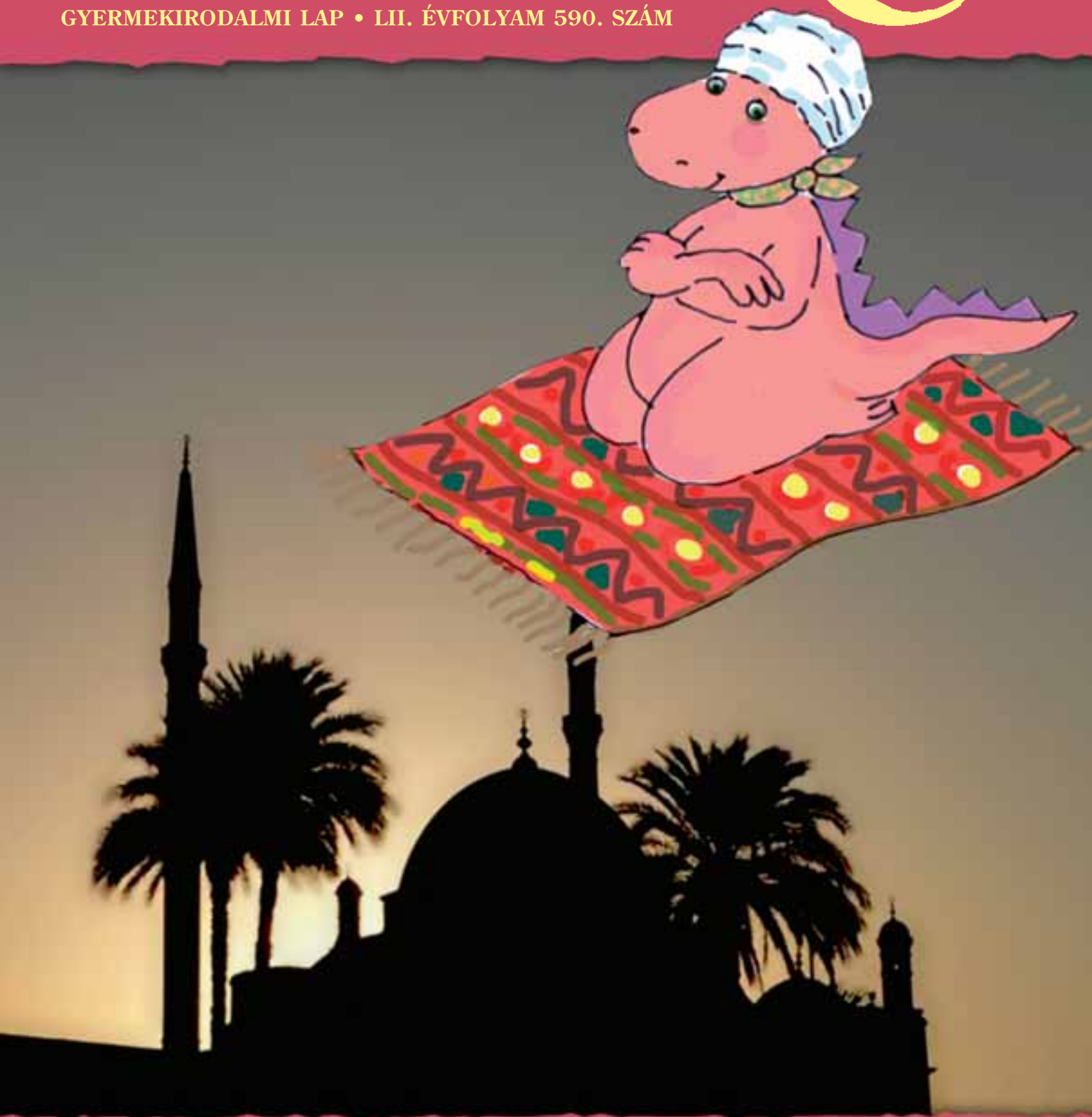

NAPSUGÁR 4

2008. ÁPRILIS

GYERMEKIRODALMI LAP • LII. ÉVFOLYAM 590. SZÁM

*Képzeletünk csodaszőnyeg,
kíváncsiságunk csodalámpás: Szézám, nyílj ki!*

Számlem alejkum!

Üdv nektek!

Tekerjetez turbánt a fejetekre, és ne visít-
satok, amikor magasba emel, és ringva
elindul velünk a varázsszőnyeg. Irány a

Muzulmán világ

Afrika északi részén és Közel-Keleten tu-
catnyi kisebb-nagyobb, gazdagabb-szegényebb országot járunk be. A Szaha-
rában és az Arab-félszigeten sivatagok fölött repülünk, zöldellő tájjal, városok-
kal csak az oázisokban, a folyók mentén, és a tengerparton találkozunk.

A sokféle népcsoport más-más nyelvet és szokásokat őriz, de a hitük közös:
valamennyien **muzulmánok**.

Repülő szőnyegem ha volna,
nem adnám százezer tevéért,
bármily kitarótan loholna.

Olajkutam ha volna, odaadnám
annak a lánynak, aki minden este
mesélne, és én sosem unnam.

Házam ha volna, pálmafával,
odaadnám a kalifának,
aki a bajból egyedül kilábal.

Negyven rablóval törném a fejem,
honnan kerül forró olaj és hordó,
mert egy rabló is sok, ha eleven.

Ezután kicsit szégyellném magam,
a csodalámpás szellemét megkérném,
ápolja őket nagyon gondosan,

mert tudjuk, elsőrangú orvos ő,
nagy filozófus, ragyogóan számol –

én meg felülnék kedves szőnyegemre,
kirepülnék vele a valóságból.

László Noémi: Varázsszőnyeg

Melyik arab mesefűzér
szereplőit idézi fel
László Noémi verse?

A muzulmánok temploma a **mecset**.
Gömbkupolája tetején félhold, mellette ke-
cses imatorony, **minaret** áll.

A bagdadi Ramadán mecset.

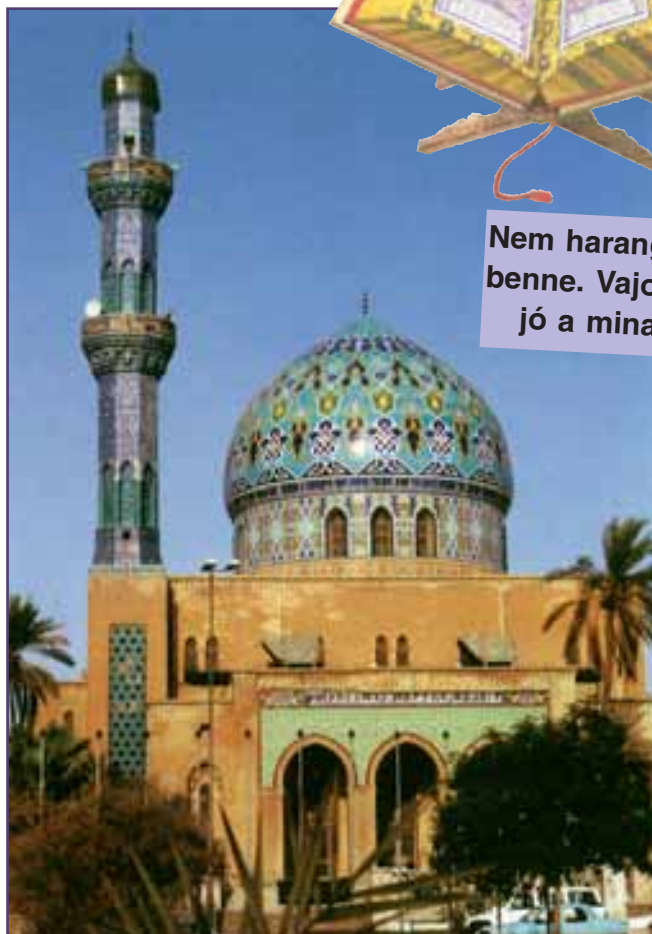
ربك أهلا

Ez a szép irkafirka azt jelenti: Allah akbar – Allah nagy.

A kereszténység után az **iszlám** a második legna-
gyobb világvallás. **Mohamed** próféta alapította 1400
évvél ezelőtt. Mohamed Mekkában született. Látomá-
saiban Gábiel arkangyal mondta el neki Isten üzene-
tét, akit ők Allahnak hívnak. A Mohamed tanításait tar-
talmazó szent könyv a **Korán**. Az iszlám hitű embert
muzulmának vagy musz-
limnak hívjuk.

Nem harangoznak
benné. Vajon mire
jó a minaret?

Mielőtt a mecsetbe lépnének, a muzulmánok arcot, kezét, lábat mosnak.

Fehér köntösük is a testi-lelki tisztaság jelképe. Naponta ötször imádkoznak Mekka felé fordulva, leborulva, mezítláb. A **Ramadán**, a böjt hava idején napkeltétől napnyugtáig nem esznek, nem isznak, nem dohányoznak.

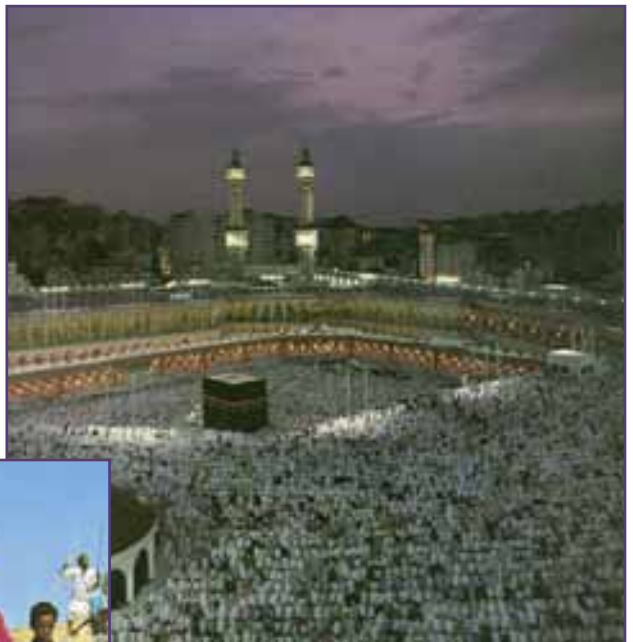
Minden hithű muzulmánnak életében legalább egyszer el kell zarándokolnia **Mekkába**, a szent városba. Itt a **Kába szentélyben** őrzik a Fekete Követ, mely hitük szerint Isten földi jelképe. Hajdan fehér volt, de az emberek bűneit magába szívva megfeketedett, és egyre feketedik. Minden zarándoknak hétszer meg kell kerülnie a szentélyt, mely évente új, arannyal hímzett szövetburkolatot kap.

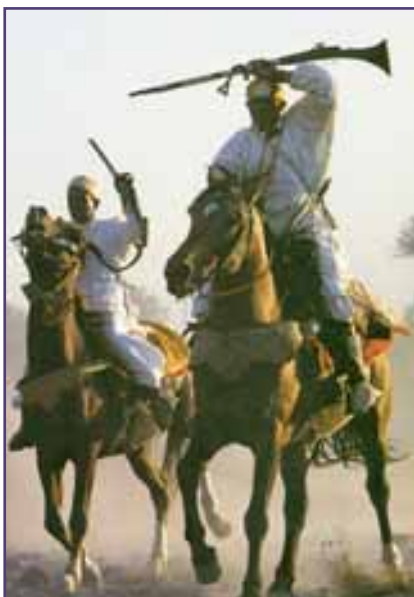
Az arabokon kívül még szerte a világban, de főleg Ázsiában sok mongol, türk, Afrikában több néger népcsoport muzulmán vallású.

Jobb a férfiaknak? **A muzulmán asszonyok** többet dolgoznak, cipekednek, nem szólhatnak bele a férfiak dolgába, nem imádkozhatnak, nem ehetnek, nem járhatnak

társaságba a férfiakkal együtt, s ráadásul a fejük búbjáiig sötét leplekbe takarva léphetnek csak ki az utcára.

A **muzulmán házasságot** a szülők kötik meg. A menyasszony sokszor nem is ismeri a vőlegényét. Szamárháton, fehér lepellel letakarva viszik szülei házából a férj otthonába.

De azért ne irigyeljük **a férfiakat** sem: övük az életért vívott kemény küzdelem a földdel, a mostoha éghajlattal, a sokféle ellenséggel. Hajdan mesterien bántak az íjjal, karddal, puskával, sólymot röptettek, karcsú, arab paripáikon vagy teveháton nyargaltak.

Ma önként vállalják a halált közösségükért, hitükért. Naponta hallunk hírt gerillaháborúkról, terrortámadásokról, öngyilkos **merényletekről**, melyekkel Izrael és Amerika beavatkozása ellen tiltakoznak. A férfiak vére ömlik, az asszonyok sírnak, és tüntetnek.

Az arab világnak, különösen a Perzsa-öböl országainak óriási **kőolajtartalékai** vannak: ezért gazdagok, és részben ezért dúl folyton háború ott. A gazdag országoknak még arra is futja, hogy a tengervíz édesvízzé alakítsák, és így pótolják a vízhiányt.

Mivel a szárazság nőttön nő, a sivatag egyre inkább terpeszkedik. Különös világ ez: köves, sziklás, másutt homokos, kietlen, de korántsem kihalt.

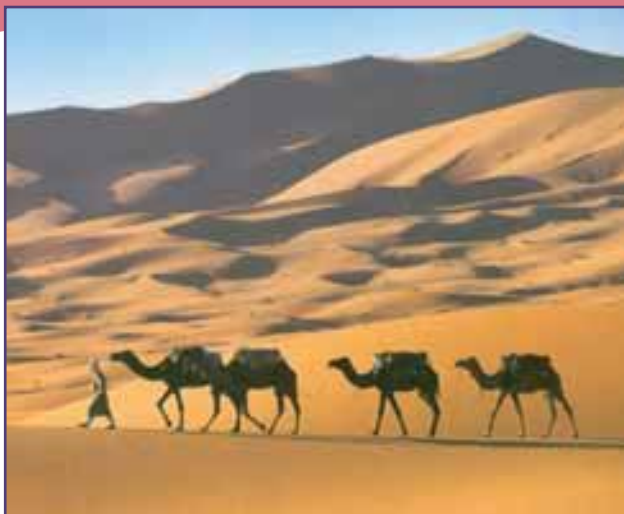
A homokdombokat, a **dűnéket** a szél évente 10-20 méterrel odébb fújja.

A **beduinok**, a **tuaregek**, a **berberek** a sivatag lakói. Sokan közülük ma is nomádok. Az oázisban lélnek élelemre, vízre, gyerekeik itt járnak a nomádok iskolájába.

Törvényeik igen szigorúak: egy beduin tevépásztor 40 tevével és a nyelvével fizetett, mert sértően szólt egy másik törzshöz tartozó nőhöz. Ha meg nem lakol, háború robbant volna ki a két törzs között.

A **tuaregeket** kék embereknek is nevezik, mert indigóval festett, arcukat is védő, 5 méter hosszú turbánjuk kékre festi bőrüket. A tuareg fiúk 15 éves korukban tehetnek először turbánt.

A férfiak gyakran csak a játék vagy a turisták kedvéért is összemérik ügyességüket, erejüket.

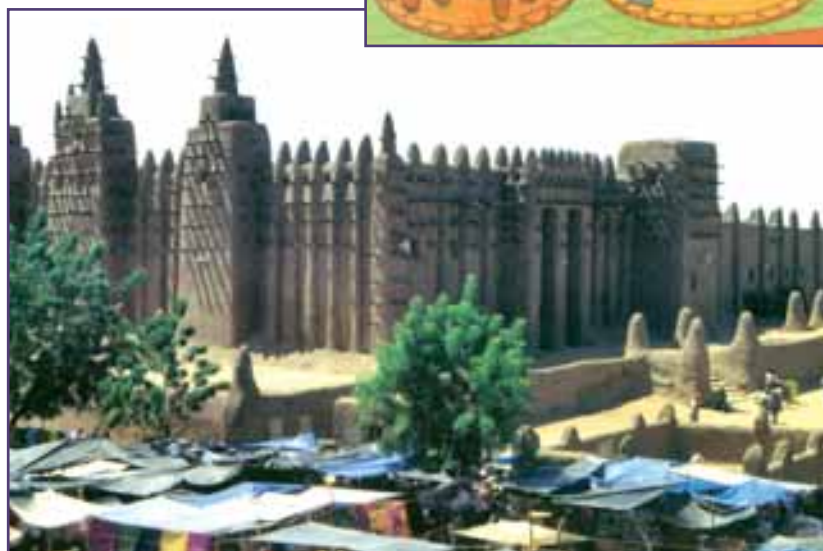

A vendéget a kecskebőr sátor hűvösében teával kínálják. Magasról töltik, hogy habos legyen.

Maliban **Timbuktu** városát a nomád tuaregek alapították. Fehér ember ide nem tehetette be a lábát, s ha betette, élve nem jött ki.

Az 1327-ben készült timbuktui agyag mecset főépítésze 200 kg aranyat kapott munkájáért.

Miért tuskések a **djennéi nagymecset** vályogfalai? Az agyag mállik, állandóan javítani kell. A facölöpök erősítik, és segítségükkel könnyedén fel lehet mászni a falakra. Az egész város segédkezik: a fiúk keverik az agyagot, a lányok, asszonyok vizet hordanak, a férfiak a falakat tapasztják, az öregek tanácsokat adnak.

A **dagonok** lapostetejű agyagházakat, és zsúpfedeles, kerek magtárat építenek. Napon szárítják a téglát, és a házak tetején napon aszalva tartósítják terményeiket.

Marokkói úticélunk **Fès**, Észak-Afrika valási, kereskedelmi központja, az arab világ nyugati részének Mekkája. E városban hajdan 785 mecset épült, s bár mára már „csak” 130 áll közülük, van mit megcsodálnunk. A királyi palota sárgaréz kapujában törpének érezzük magunkat.

Miből van a zsúpfedél?

A piac forgatagában messze földön híres, puha, élénk színű juh- és kecskebőrt, aranymunkákat, szőnyegeket, fűszereket, no meg fényes kupákban ivóvizet kínálnak nekünk.

Milyen varázsigére nyílik meg a kapu?

Ha ezt anyu látná! Kézzel látunk hozzá a **kuszkusz**hoz, mely összefőzött húsból, zöldségekből, gabonából készül.

Hogy hívjuk a kézi csomózású, keleti gyapjúszőnyeget?

Havas sivatagi Manhattan. A **jemeni Shibam** felhőkarcolói nyolc emeletesek, 30 m magasak, levegőn szárított agyagtéglából, döngölt vályogból épültek 400 évvel ezelőtt. Tetejükön hóként fehérlik a mész és az alabástrompor. Az alsó szintek raktárként szolgáltak, középen laktak az asszonyok és a gyerekek, legfelül a férfiak és a vendégek.

A **Jeruzsálemi Sziklamecset** az egyik leghölgtebb mohamedán templom. Hitük szerint Mohamed erről a szikláról emelkedett az égbe. De itt volt Jézus sírja is, melynek helyét kápolna jelöli, és itt áll a zsidók síratófalja, Heródes templomának egyetlen megmaradt részlete.

Bizánc, Konstantinápoly, Isztambul. Egyetlen város három neve. A muzulmáná lett Isztambul jelképe a **Kék Mecset**.

A **Topkapu szeráj** a szultán palotája. A háremben szerecsen eunuchok őrizték a szultán négyezer asszonyát, a konyhákban ezer szakács sürgölődött.

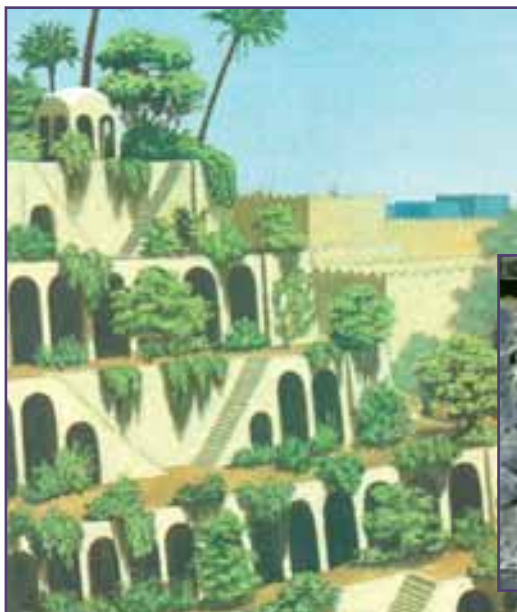

A mai Irak és Irán területén, a **Tigris és Eufratesz völgyében** alakultak ki a legrégebbi civilizációk, de ezek nem folytonosak, nem nyúlnak a mába, mint Kína vagy India esetében.

A **legrégebbi, a sumér kultúra** sok tudós szerint a magyarral rokon. A sumérok az első iskolák, törvénykönyvek, naptár megalkotói. 5500 éves agyagtábláik a világ első írását őrizték meg. Lépcsős piramis alakú templomokat, **zikkuratokat** építettek. A sumér városok: Úr, Uruk, Kis, Nippur, Eridu, akárcsak első királyuk, Úr-Nammu neve számunkra igen beszédes. A közel-keleti térképeken feltűnően nagyszámú magyarul hangzó helységnevén van. Szíriában, Aleppótól északra Kr.e. az első évezredben egy **Arpad** nevű, önálló **fejedelemség** virágzott. Árpád sumér nyelven azt jelentette: dicsőségre választott.

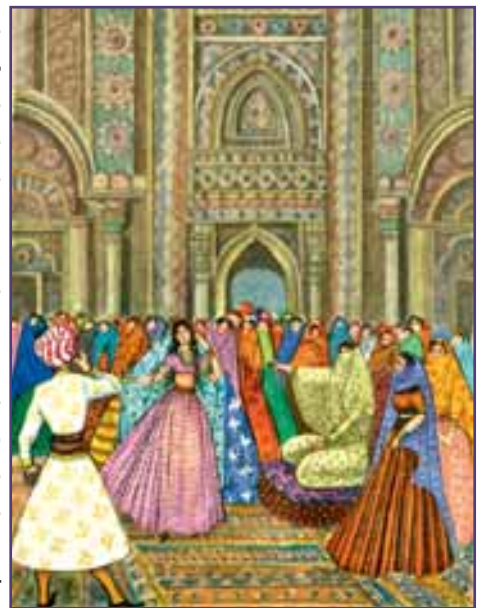
Kik építettek még lépcsős piramisokat?

A **babiloni függőkerteket** Kr. e. 600 körül Nabukodonozor király építtette felesége számára, hogy honvágát enyhítse.

A babiloniak távcsövet, cserép számológépet használtak.

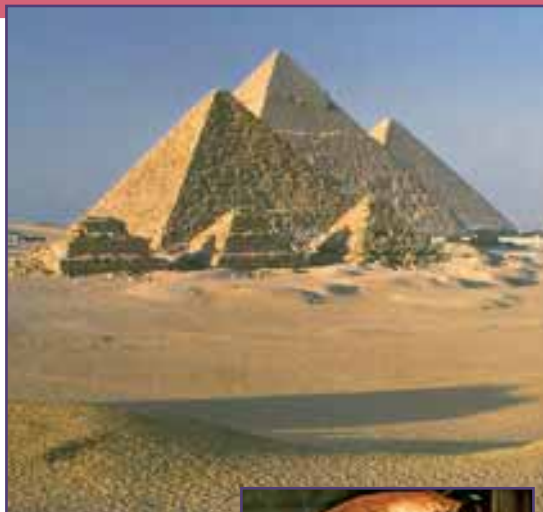
Perzsia fővárosát, Perszepoliszt **Dareiosz király** építtette Kr. e. 522-ben. Arany és ezüstpénzt veretett. Palotáit faragott domborművek, **frízek** díszítették.

Minek a jelképe Dáriusz király?

A **Nílus** a világ leghosszabb folyója: 6 690 km. Az áradásai után hagyott termékeny iszap bőséget teremtett a sivatag közepén. Már hétezer évvel ezelőtt fejlett kultúra virágzott itt. Az **egyiptomi** csillagászat, matematika, hitvilág, hieroglifák, építészet bámulatba ejti a világot. Számos titkukat máig nem tudtuk megfejteni.

A **gízai piramisokat** 4500 évvel ezelőtt emelték. A **Kheopsz-piramis** 147 m magas, 20 ezer munkás építette 20 éven keresztül. Több mint 2 millió, egyenként 2,5 tonnás kőtömböt építettek bele – daru és habarcs nélkül.

Oroszlántestű, emberfejú **szfinx** őrködik a táj felett.

A 18 évesen elhunyt **Tutanhamon** fáraó sírkamrája 3 ezer éven át őrizte kincseit hála a közeli építkezés miatt rádobált kőnek, földnek. 1922-ben tárták fel. Három koporsója közül a legbelső szízarany, több mint egy tonna súlyú.

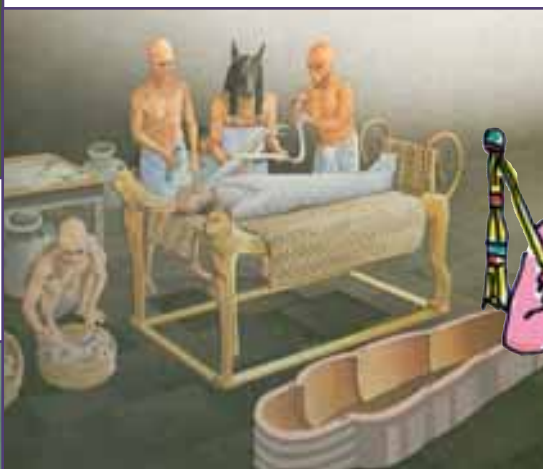

Az egyiptomiak hite szerint a lélek visszatér a testbe, ezért ezt meg kell őrizni. A holttestet 50 napra sóval temették be, majd 100 méter hosszú, gumyszerű

oldattal bekenet vászonba csavarták, illatos kendővel takarták be. A **múmiát**, emberalakú, festett koporsóba, **szarkofágba** helyezték.

Hórusz, a **sólyomisten** a hatalom jelképe.

A **karnaki** templom oszlopai **Théba közelében** hegy-magasan tornyosulnak fölének.

2300 éve **Alexandriában** épült fel a világ első **világítótornya**. 117 méter magas volt, éjjel bronztükrök erősítették fel a benne égő tűz fényét, nappal füstoszloppal jelzett. Egy **Pharosz (Fárosz)** nevű kis szigeten állt, ezért hívják a latin eredetű nyelvek **far-nak** a világítótornyot.

Egyiptom a VII. századtól arab országgá vált, s máig is az, ám a mai arab lakosság nem rokona a fáraók népének.

SZÜKESZTENDŐBEN

Egyiptomi arab dal. RAB ZSUZSA fordítása

Abuya! Abuya!
Rídogál anyánk.
Kutyánk éhen vészett,
ki vigyáz miránk?
Tehenünk elveszett,
nem lesz már tejünk!
Kanalunk eltörött,
mivel is együnk?

Allah követet küld,
zöldtollú galambot,
az majd cukrot ad.

AZ ÉKES KAFTÁN

Perzsa anekdota

A mollah¹ szerény, hétköznapi öltözékben ment el egy tekintélyes ünnepegre. Körötte a legpompásabb selyem- és bársonyköntösök csillogtak. A többi vendég megvetően méregette a mollah szegényes ruháját. Keresztülnéztek rajta, fintorogtak, és félretaszították a pompás falatok közeléből.

A mollah erre hazasietett, felöltötte legszebb kaftánját, és visszament az ünnepegre: most már a kalifánál² is méltóságtelesebben. Ó, milyen figyelmesek lettek hozzá! Mindenki törte magát, hogy szóba elegyedhessen vele. Úgy tetszett, mintha a finomságokkal megrakott tálak csakis neki készültek volna. Innen is, onnan is a legízletesebb falatokkal kínálták. De a mollah ahelyett, hogy evett volna belőlük, mindet kaftánja bő ujjába tömte.

A vendégek éppoly riadtan, mint amilyen kíváncsian szegezték neki a kérdést:

– Mit művelsz, ó, nagyúr?

A mollah higgadtan felelte:

– Én igazságos ember vagyok; márpedig, ha őszinték akarunk lenni, itt a vendégszeretetet nem nekem szól, hanem a kaftánomnak. Kapja meg tehát ő mindazt, ami megilleti!

KOVÁCS ANDRÁS FERENC TEVENÉZŐK

Elbámult az apró Medárd...
Még sose látott dromedárt!
S megkérdezte: „Mondd, apuka,
Mit ér a púp, hogyha puha?”

„Ne mind faggass! Légy jó, Medárd!
Én sem láttam még dromedárt,
Csak egy púpot Petelében –
Dólt kemence tetejében
Azon búsult: beh tevéten!”

„De apuka! – így szólt Medárd –
A púp búja alaptalan:
Ha találna egy dromedárt,
Azt bánná, hogy arabtalan!”

Ruha teszi az embert?

1. mollah – tudós pap, tanító; 2. kalifa – uralkodó

A BÖLCS NASZREDDIN HODZSA

Buhara emírje vadászatra indult. Magával vitte az okosságáról híres Naszreddin Hodzsát.

Egyszer csak a szederbokrok mögül egy őz ugrott elő. Az uralkodó megfeszítette íját, és lőtt. De nem talált. Az őz néhány ugrással elérte az erdőt. Az udvaroncok lesütötték a szemüket. Úgy tettek, mintha nem is vették volna észre az uralkodó ügyetlenségét. Csak Hodzsa kiáltotta, ahogy a torkán kifért:

– Ezt ügyesen csináltad!

Az emír dühösen a bölcsre kiáltott:

– Otthon hagytad az eszedet?! Nem láttad, hogy elhibáztam?

– Láttam, nagyuram – felelte nyugodtan Naszreddin Hodzsa –, de én az őznek kiáltottam.

Naszreddin Hodzsa három unokahúga elé kismissel (mazsolával) teli nagy tálat állított.

– No, kislányok, fűzzetek magatoknak nyakláncot, mely az igazi bo-rostyánhoz hasonlít majd. Váltogassátok a sárga és sötétbarna szemeket. Egy óra múlva visszajövk, hogy lássam, készen vagytok-e már. Ha egyetlen hibát sem találok a füzéreteken, kaptok tőlem egy-egy darab halvát.

A lányok munkához láttak. A tál hamarosan kiürült, és mindegyikük előtt ott feküdt az asztalon egy-egy kismis nyaklánc. Amikor meghallották a visszatérő Hodzsa lépteit, a legfiatalabb kislány, Dzsamila észre vette, hogy az ő nyakláncában két sötét szem került egymás mellé. Jaj, mi lesz most? A fonál kibontására nincs már idő.

**Segítsetek Dzsamilának,
hogy gyorsan kijavítsa
a hibát!**

Dadabáj, a kitűnő íjász pirkadatkor tizennégy katonával hagyta el Buhara kapuját, mert a pásztorok jelentették, hogy a bozótban zsványok ütöttek tanyát. Az élen Dadabáj lovagolt néhány harcosával, odább Bajbég a maga csoportjával, s a legvégén három lovas.

– Add nekem az egyik katonádat, Dadabáj, és az én csapatom kétszer annyi katonából fog állni, mint a tied – javasolta Bajbég.

– Nem, Bajbég. Inkább te küldd ide nekem egyik katonádat, és akkor mindkettőnk csoportja egyforma lesz.

**Hány lovasból állt
Dadabáj és hányból
Bajbég csoportja?**

TOMOS TÜNDE rajzai

– Hm... Észak-Afrika...

Arábia... – hümmögött Sokat tud –, hát ez a vidék sivatag és félsivatag, a rómaiak mégis Arabia felixnek, boldog Arábiának nevezték a **tömjén**, a **mirha** és a **balzsam** miatt. E fák gyantáját illatszerként használták, melynek értéke az aranyéval vetekedett. A betlehemi csillagot követő napkeleti bölcsek is tömjént, mirhát és balzsamot vittek a kis Jézusnak.

Észak-Afrika a természet **datolya** hazája. Az arabok úgy tartják, hogy egy datolyapálma termése eltart egy embert. Ezért, amikor gyermek születik, elültetnek egy datolyamagot.

– Szép szokás – lelkesedett Kati.

– Ez a vidék azonban mégiscsak sivár sivatag – akadékoskodott Gazsi. – A Szahara homok, homok, amíg csak a szem ellát.

– A sivatagról rögtön a homok jut eszünkbe, pedig kő-sivatagok is vannak – vetette közbe Sokat tud. – A homok-sivatagokban a szél az úr: akár 2 km hosszú és 200 m magas dűnéket is létrehoz homokból. Ettől olyan a vidék, mint a megdermedt tenger.

– És hullámain úszik a sivatag hajója: a teve – szellemeskedett Gazsi.

– Az **egy púú** teve vagy **dromedár** kitűnően alkalmazkodott a zord, sivatagi viszonyokhoz: 120 liter vizet iszik meg egyszerre, aztán hetekig képes étlen-szomjan vándorolni a tikkasztó napsütésben. Az Észak-Afrikában élő tuaregek tevékaravánokkal szelik át a sivatagot. Sajtolt datolyát, posztót szállítanak a

BITAY ÉVA

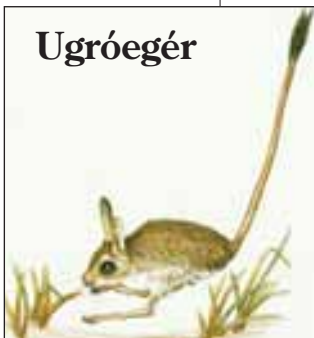
A SIVATAGOK ÉLŐVILÁGA

Niger folyó menti kereskedővárosba, Timbuktuva, visszafele pedig hatalmas sötömböket cipelnek.

– Miért nyakigláb, és miért púpos a teve? – firtatta Kati.

– Hosszú lábai távolabb tartják a testét a forró homoktól. Tápanyagtartalékát zsír formájában tárolja, ez azonban nem oszlik meg egyenesen a testén, mint nekünk, mert az meleget tartana, és gátolná a hőleadást. Hátizsákként a púpjában viseli. Hátát a Nap perzselő sugarai ellen vastag, durva szőrtakaró védi, másutt viszont teste csaknem csupas, így könnyen le tudja adni a felesleges hőt.

Ugrógér

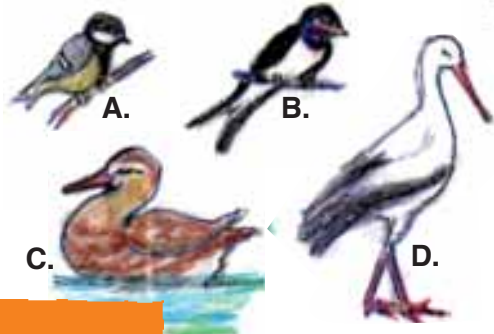
Sivatagi róka

– A sivatagi állatoknak nemcsak a vízhiánnyal, hanem a hatalmas hőingadozással is meg kell küzdeniük: nappal a hőmérséklet akár 50°C fölé emelkedik, éjjel fagypontra alá süllyed. Ezért, aki teheti, a homok alá vagy repedésekbe, üregekbe menekül. A sivatag naplemente után és hajnalban élénkül meg: előbújnak rejtekükből a „minikengurukra” emlékeztető **ugrógerek**: farkukra támaszkodva, hosszú hátsó lábukon ugrálnak nagy sebességgel. Portyára indulnak a ragadozók is: a hatalmas fülkagylót viselő bohókás kis **sivatagi rókák** vagy fennekek, s időnként egy-egy **sivatagi hiúz**, karakál is feltűnik. Lám, a sivatagban is van élet!

KISKOPE

Nevezd meg a madarat, és keresd meg a fészket!

Februári megfejtések: A mesebeli állat szarvas, teve, madár, kutya, mókus, rucá egyvelege. **Nyertesek:** Nagy Norbert, Nagybánya; Deák Hunor, Gyergyószentmiklós; György Ágota, Lemhény; Mares Eszter, Szatmárnémeti.

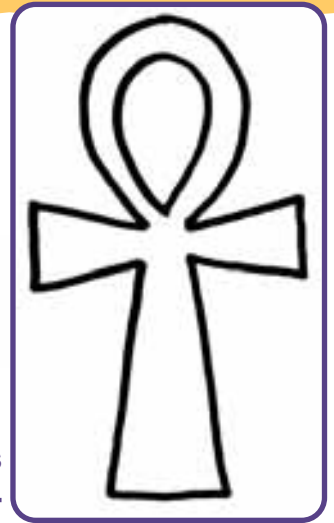

NAPSUGÅR

Anh

Ez a kereszt és ember alakú hieroglifa az élet jelképe volt az ókori Egyiptomban. Istenek és fáraók kezében a hatalmat jelképezte. Ma is sokan hordják amulettként. Te is kivághatod rézlemezről vagy kartonból. Rajzolj rá hieroglifákat.

Godó

A tuareg gyerekek sok kis homokkupacot kotornak össze, a játékvezető az egyikbe elrejt egy tárgyat. A játékosok bottal a kezükben próbálják megtalálni. Akinek sikerül, az a nyertes.

Dara

Sakk a sivatagban. A táblát akár a homokba is lehet rajzolni, a figurák száraz tevekaki darabkák.

Pálma-fogó

Az arab fogócskában egy „sétáló” jár körül a körben álló gyerekek mögött, és hátratett kezüket egy pálmalevéllal csiklandozza. Aztán valakinek a kezébe teszi a levelet, és futásnak ered, az pedig kergetni kezdi őt a kör körül. Ha körbeér, mielőtt elfogták volna, beáll az üres helyre.

Krokodil

Fesd zöldre egy tizenkétdarabos tojástartó egyik felét, egy hatdarabos tojástartót valamint 4 vécépapír-gurigát. Fess szemet, karmokat, ragassz nyelvet, fogakat neki. Fonállal kösd össze a kisebbik doboz két felét. Csúsztasd egymásba a fej utolsó és a test első két rekeszét. A lábakat illeszd a törzs belsejében levő lyukakba.

A PASSAGE KIADÓ
Régiből új című füzetéből

Napkeleti város

Különböző színű papírlapokat három helyen kapcsolj össze, a legfelsőre másold rá a város körvonalát, majd vágd ki – így egyszerre több színben lesz kész a keleti motívum. Ragaszd össze a darabokat. Tégy teamécsest mögéje, hogy sejtelmes fényben derengjenek a mecsetek.

A MAGYAR KÖNYVKLUB *Új barkácskönyv* gyerekeknek című könyvéből

LEVELEZŐ

Nagy örömrre havonta több száz levél érkezik tőletek. Igyekszünk minél több írást, rajzot megjeleníteni, és itt, a Levelezőben mindazok nevét felsorolni, akik nem csupán a rejtvények megfejtését küldték el nekünk: **Velencei Éva**, Székelyvécke; **Filip Rebeka**, Nagykároly; **Erdei Bianka**, Sarmaság; **Chiricheş Hunor**, Zabola; **Bai Eszter**, Domokos Dániel, Szilágypanit; **Ianoş Abigél**, Sámi Réka, Szatmárnémeti; **Péter Norbert**, Székelyudvarhely; **Tamás Botond**, **Deák Hunor**, Gyergyószentmiklós; **Truczsa Éva**, Gyergyóditró; **Nagy Norbert**, Nagybánya; **Orbán Renáta**, Kézdivásárhely; **Antal Bernát**, Csíkszenttamás; **Kelemen Kriszta**, Parajd; **Bálint Bettina**, Szilágyballa; **Szigeti Szilvia**, Tasnád; **Horvát Csilla**, Gyergyóalfalu; **Bara Anita**, Csíkszentdomokos; **Zakariás Sándor**, Orbaitelek; **Szabó Rozália**, **Mátyás István**, **Kerekes Csilla**, **Soós Róbert**, Magyarvis-

ta; **Komporály József**, Nagyajta; **Varga Anna**; **Szász Magor**, Nagybacon; **Moşneag Ádám**, Árpád; **Csukor Róbert**, Havadtó; **Deák Gabriella**, Gyergyóújfalu; **Hajdó Zsuzsánna**, Székelyszent-erzsébet; **Ferencz-Zorgel Botond**, Marosvásárhely; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium IV. B; a **marosvásárhelyi** Al. I. Cuza Gimnázium IV. F, a M. Viteazul Gimnázium III. és IV. D; a **kolozsvári** Báthory István Líceum III. B; a **szatmárnémeti** Művészeti Líceum III. és IV. B, a Hám János Iskola III. és IV., a Brâncoveanu Iskola II. és III. C; a **zilahi** I. Maniu Iskola III. B; a **brassói** Áprily Lajos Főgimnázium III.; a **gyergyószentmiklósi** Vaskertes Iskola IV. A, a 2-es Iskola II. és III. B; a **kézdivásárhelyi** Turóczi Mózes Iskola III. A osztálya; a **menyői** III.; a **szilágyfőkeresztúri** III.; a **szaniszlói** III. D; az **érkörtvélyesi** III. C; a **szilágysomlyói** II. A, IV. A és B; a **szabadkai** II. C; a **csíkmenasági** III.; az **ombodi** IV.; a **tordai** III. D; a **kovásznai** III. D; a **pákéi** III. és IV.; a **gyergyóalfalvi** IV. B; a **zabolai** III. B; az **etédi** III. A; a **kisbaconi** III-IV.; a **kozmasi** III.; a **maroskeresztúri** III. B osztály.

Februári „lila” megfejtések: *Nyugatot idézi a farmer, a rövidnadrág, a poló, a görkorcsolya, a hátitáska, a McDonald's, a Superman. A kerek nemezsátor a jurta. Európában Gutenberg nyomtatta ki 1455-ben az első könyvet. A selyemhernyó eperfalevelet eszik. Buddha indiai királyfi volt, Kr. e. 560-480 között élt. A kínaiak porcelán kanálkával eszik a levest. Könyvjutalmat nyertek: Dohi Alfonz, Avasújváros; a szilágysomlyói IV. B; a brassói 8-as Iskola III. B osztálya.*

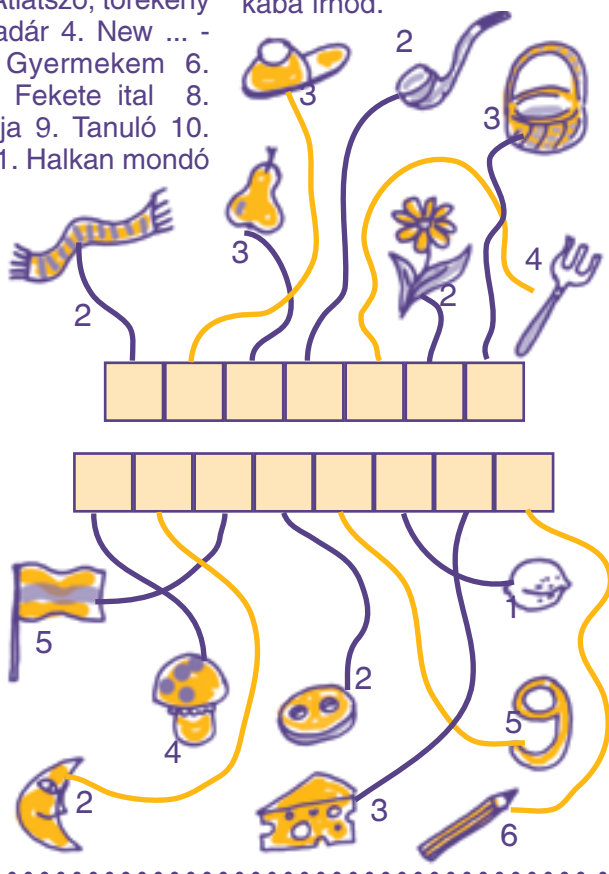
TALÁLD KI!

② **Kerekes Ádám, Nagyvárad:** Minden rajz mellett szám jelzi, hogy az illető szó hányadik betűjét kell a kockába írnod.

① **Kovács Károly, Erdőfüle:**

1. Ravasz állat 2. Átlátszó, törékeny anyag 3. Költöző madár 4. New ... - amerikai város 5. Gyermekek 6. Becézett Andrea 7. Fekete ital 8. Sem apja, sem anyja 9. Tanuló 10. Álmos ember teszi 11. Halkan mondó

1			
2			
3		LY	
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			

③ **Hol voltatok az idén nyaralni?**

- A Szaharában.
- A Szaharában?!
- Mit csináljunk,...

Töltsd ki a rajzok melletti kockákat, majd a számok szerint másold át a betűket a lenti, színes kockákba, ahol kialakul a válasz folytatása.

- Hogy hívják a görög vendég-
lőst?

- Abrosz Tisztakosz.

- Melyik a legsárgább madár?

- A citromhéja.

- Honnan lehet megismerni a
messziről jött embert?

- Közelről.

- Hogy hívják a kínai telefon-
szerelőt?

- Nicsak Kicseng.

- Mi lesz egy sün és egy kígyó
keresztkezéséből?

- Szögesdrót.

- Mi az autó többesszáma?

- Dugó.

- Hogy hívják a félős pulit?

- Lapuli.

- Mi az: barna és lassú?

- Kakaócsiga.

- Mit csinál a zsiráf, ha meg-
csiklindod a fülét?

- Kirúgja alólad a létrát.

- Melyik a legjobb gyógyszer?

- Az öt, mert az egyből hat.

- Anyu, kimehetek játszani?

- Ki!

- Hát én!

Két szauna beszélget:

- Téged miért zártak be?

- Gőzöm sincs...

**Bíró Róbert, Demeter Zsolt,
Pap Szilárd, Szászrégen**

MÁRCIUSI MEGFEJTÉSEK

1. Nemzeti dal 2. feltámadás
3. Húsvét 4. hímestojás
5. nyuszi 6. locsolás
7. hóvirág 8. sombrero

1	2	3	4	5	4	6	4	6
7	8	9	10	11	1	6		
12	13	8	13	6	13	14	11	7

	1	LÉKÓ	Nem folyamatosan haladó	Paszuly támasza			
Forma							
Ebihalból lesz							
F							
Kapzsi					MÓRES	R!	2
Édes mártás							
Zorró jele		Hóvég!		Bátor			
Lapos		Kocsi eleje!		3			
S			NÓRA				
			Tonna				
Autó fontos része						Méter	
						Magával ragadó	
Balázs Cili névjegye			Használd a festéked				
			Gyümölcs				
Kérdőszócska		Sóval tartósít					
		Megőrző páros betűi					
Papírra vet					Dénes Elek		
					Pénzbeli érték		
Kenőanyaggal lát el	ÓRTÁRS						
	Egye!						
B							

Házasságközvetítőnél:
– Melyiket válasszam?

4 Egy arab az ablakon kihajolva szőnyeget ráz. Egy turista felszól neki:

– Mi van, Ali? A kérdés folytatását az alábbi sorokból olvashatod el, csak rá kell jönnöd, hogyan.

N Ő E K M L I U
N A D R U M L Á
A N J E Á S R Ó
G R Á C N Y I ?

REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

A három, számmal helyettesített szó a rejtvénypályázat megfejtése.

A 1 nevű, két hatalmas szikla-templomból álló épületegyüttes Egyiptom egyik fő turistalátványossága. A templomokat II. 2 fáraó uralkodásának idején faragták ki a hegyoldalból az i. e. XIII. században, hogy időtálló emlékművet állítsanak a fáraónak és kedvenc királynéjának, 3-nak. Az 1960-as években a teljes komplexumot nemzetközi összefogással darabonként hordták arrébb, hogy az asszuáni gát építésekor létrehozott Nasser-tó el ne nyelje.

Pályázz te is bátran!
a Rejtvénykirály

A FEBRUÁRI
REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

megfejtése: A nagy kínai fal, s a kicsi éheznek.

Nyertesek: Kozma Orsolya, Sepsiszentgyörgy; Gidófalvi Andrea, Székelykakasd; Györgypál Kinga, Székelykeresztúr; Csukor Róbert, Havadtó; a küsmödi kisiskolások; a kápolnásfalvi III. B osztály.

NYERTESEK

**PÁLYÁZATI FELHÍVÁS
NEVELÉSI-OKTATÁSI, VALAMINT
TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ-
TÁMOGATÁS IGÉNYLÉSÉRE**

A pályázat célja: a romániai magyar nyelvű oktatás és nevelés anyagi támogatása.

A pályázók köre:

Nevelési-oktatási, valamint Tankönyv- és taneszköz-támogatásban részesülhet az a pályázat benyújtásáig 18. életévét be nem töltött kiskorú, aki Romániában működő oktatási intézményben alap- vagy középfokú tanulmányait magyar nyelven folytatja; valamint az, aki fakultatív magyar nyelvű oktatásban részesül, és lakóhelyén nincs megfelelő szintű magyar nyelvű oktatás;

A támogatás összege és jogcíme:

**A. NEVELÉSI-OKTATÁSI
TÁMOGATÁS**

– Gyermekenként 20.000 Ft-nak megfelelő lej összegű Nevelési-oktatási támogatásban részesülhet a saját háztartásában kiskorú gyermeke(ke)t nevelő szülő/nevelőszülő minden olyan kiskorú gyermeke után, aki:

1. romániai alap- vagy középfokú oktatási intézményben magyar nyelven tanul (a fakultatív oktatásban résztvevők pályázatait iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek);
2. moldvai magyarok esetében nem intézményesített magyar nyelvű oktatásban részesül.

**B. TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ
TÁMOGATÁS**

– Gyermekenként 2.400 Ft-nak megfelelő lej összegű Tankönyv- és taneszköz támogatásban részesülhet a saját háztartásában kiskorú gyermeke(ke)t nevelő szülő/nevelőszülő minden olyan kiskorú gyermeke után, aki:

3) gyámok és nevelőszülők esetében a nevelőszülő megbízásáról szóló hatósági döntés.

c.) a kiskorú gyermek iskolalátogatási igazolásának eredeti példánya, amely tartalmazza az adott osztály/tagozat/csoport tannyelvének megjelölését (ezen igazolások kibocsátására vonatkozó típuskérvény a pályázati csomagban mellékelve);

d.) a moldvai magyarok magyar tannyelvű oktatásban való részvétele esetében, iskolalátogatást igazoló irat, vagy ennek hiányában a Moldvai Csángómagyarok Szövetsége által kiállított magyar tannyelvű oktatást igazoló irat eredeti példánya.

A „Szülőföldön Magyarul” támogatási program lebonyolításában az Iskola Alapítvány együttműködik a Romániai Magyar Demokrata Szövetséggel.

Pályázati határidő:

Jelen pályázati felhívás alapján a 2007-2008. tanévben igényelhető támogatásokra **2008. február 11-től április 30-ig terjedő időszakban folyamatosan** lehet pályázni.

A 2008. április 30-a utáni postai bélyegzővel beérkező pályázatok érvénytelenek.

Pályázati feltételek:

- megfelelően kitöltött pályázati adatlap
- kötelezően csatolandó mellékletek:

a.) a pályázó szülő vagy nevelőszülő személyazonossági igazolványának fénymásolata;

b.) a kiskorú gyermek(ek) születési anyakönyvi kivonatának vagy 14 év feletti kiskorú személyazonossági igazolványának fénymásolata;

Amennyiben a kiskorú családneve nem egyezik meg a pályázó szülő/nevelőszülő családnévvel, mellékelni kell a következő dokumentumok valamelyikének fénymásolatát eset szerint:

1) válasz esetén a válásról és a gyermek jogállásának megváltoztatásáról szóló bírósági végzés;

2) házasságon kívül született 14 év feletti kiskorú esetén a gyermek születési bizonyítványa;

KEDVES SZÜLŐK, PEDAGÓGUSOK!

Köszönjük mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 2%-ával támogatták a NAPSUGÁR ALAPÍTVÁNYT.

Adományukat 40 gyermek és 10 tanító illyefalvi táborozására és sok-sok könyvajándékra költöttük.

● Aki adóbevallásra nem köteles, a munkahelyéről kapott Adózási Igazolványhoz (Fișă Fiscală) csatolja a mi adatainkkal kitöltött **230. számú űrlapot**, és küldje el a helyi Pénzügyi Hivatalhoz.

A 230. számú űrlap beírt adatainkkal együtt letölthető honlapunkról is: www.napsugar.ro.

● Aki adóbevallásra köteles, a **200. számú űrlap III/2-es pontjához** kérjük, írja a mi adatainkat:

Fundația Culturală Napsugar; Cod de identificare fiscală: 7714627

Cont IBAN: RO16RNCB0106026613330001

Leadási határidő 2008. május 15.

Köszönjük bizalmukat

a **NAPSUGÁR** és a **Szivárvány**

Könyvmoly

Ajánljuk Fekete István *Vuk* című könyvét. Olvassátok el, mert sok érdekes dolgot tudtok meg, ami a rajzfilm nézésekor nem derül ki.

A csíkkozmasi harmadikosok

A *csodaszarvas* című mesét Benedek Elek
Bodor Arianna, Kolozsvár

írta. Izgalmas és érdekes.

Én az ábécét választom,
mert szeretek olvasni.
Magánhangzók, mássalhangzók,
szót alkotnak s mondatot.

S míg olvasni nem tudok,
mesét olvas anyu, apu.
De amikor megtanulok,
én is sokat olvasgatok.

Nagy Renáta, Gyergyóalfalu

Weöres Sándor: Kutyatár
Molnár Andor rajza, Szabadka

TESTVÉREK KUCKÓJA

Iringó 6 éves. Sok piros pontot hoz haza az óvodából, és sok verset tud. Imádja, amikor mesét olvasok neki. Sokat tanulunk és játszunk együtt. Nagyon szeretem őt. **Bocskay Boglárka, Segesvár**

A testvérem 7 hónapos. Szeret mindent a szájába tenni. Szeretek vele játszani, mert édes, aranyos. Már kezd mondani egy-egy szót, és sétál a járókával. Mindenkinek nevet, és nagyon vidám, amikor anyukám mellette van.

Aruncutean Lorena Rebeka, Kolozsvár

Izabella jól tanul, és szép hangja van. Helyi, megyei és országos versenyeken vett részt. Könnyűzenét énekelt, és díjakat nyert. Most már együtt járunk énekórára, és már előadásokon is vettem részt.

Jakab-Péter Emese, Négyfalu

Nekem 2 fiútestvérem van: Pali és Robi. Nagyon szeretem őket.

Nagy Diána Éva, Erdőfüle

Elvíra 13 éves. Amikor hazajön a suliból, rögtön tanul. Én délután járok, így nem sokat találkozunk. Veszekedünk, de ki is békülünk. Nagyon szeretem őt, és ő is engem. Jó, hogy van tesóm.

Mihály Izabella Henrietta, Ipp

Iluska első osztályos, segít nekem a tanulásban, sokat játszunk. Márton 2 éves. Vigyázok rá, futballozunk, autózunk, ha szükséges, bepelenkázom és sétálni viszem.

Péter Péter, Kóhalom

Szólj, szám!

Havonta
3 díjat
sorsolunk

1. Juhok és nyáj. Mit alkotnak az itt felsoroltak, ha többen vannak?

fák, nádszálak, lovak, tehenek, disznók, méhek, hangyák, tanuló, katonák, énekesek

2. Keressétek meg **rosszkedvű** szavunk rokon értelmű kifejezéseit, szólásait.

3. Az alábbi szópárok gyökere közös, jelentésük eltávolodott. Írjátok egy-egy mondatot velük: **változatos, változékony, orrol, orront, illan, illat, kelt, keleszt.**

Februári megfejtések:

Árpád honfoglaló, Szent István országépítő, Kinnzsi Pál törökverő, nagyerejű, Mikes Kelemen bujdosó; 2. Mikor teszünk vesszőt az és, de, vagy kötőszavak elé? Akkor, ha mondatokat választanak el egymástól. A hogy kötőszó mondatok között áll, ezért mindig vessző kell eléje. Vigyázzunk, ne hibázzunk! 3. arany-patak, fehéregyházi, helsinki, Kárpát-medencei, mákói, New York-i, párizsi, ploiești-i; Nyertesek: Bakó Arnold, Csernátón; a nagyváradi Juhász Gyula Iskola II.; a marosvásárhelyi Dacia Gimnázium III. E osztálya.

Itt születtem

Melyik városban nyugszik a legtöbb király és királynő? Melyik a Holnap Városa? A mi szülővárosunk – mondják büszkén a nagyváradi gyerekek. Májusban többet is el-
árulnak.

Múltunk tanúja:
a Károlyi-kastély

A háborúk miatt megcsappant népességet a Károlyi család sváb telepesekkel pótolta.

1725-ben a Károlyiak védnöksége alatt a piaristák gimnáziumot alapítottak városunkban.

A piarista templom

Petőfi Sándor
és Kaffka Margit mellszobra

Nagykároly Szatmár megye második legnagyobb városa. Nevét a Károlyi családról kapta, amely a Kaplony nemzetségből származott, és itt volt a birtokközpontja. Első említése 1264-ből származik. Fennmaradását és fejlődését a heti és országos vásároknak köszönheti.

Városunk központját a Károlyi-kastély uralja. 1482-ben kezdték építeni. Többször átépítették, jelenleg romantikus lovagvárra emlékeztet. Innen indult jökora bandérium a mohácsi csatába, állta a vár a törökök ostromát, megnyitotta kapuit II. Rákóczi Ferenc kuruc hadainak, de innen indult el Károlyi Sándor gróf is, hogy megkösse – Rákóczi akarata ellenére – a szabadságharc végét jelentő szatmári békét.

A XIX. század végén a város népességét, a magyarok mellett, svábok, ruszinok, románok, szlovákok alkották. Egyre több iskola épült, múzeum, helyi újság, majd állandó színtársulat alakult.

2002-ben Nagykárolyban 23 182 lakost számláltak, akik magyar, román, német, cigány nemzetiségűek.

Ha hozzánk ellátogattok, megmutatjuk nektek a Károlyi-kastélyt és a körülötte pompázó parkot európai hírű fáival.

Városunkban született Károly Gáspár, az első teljes magyar biblia fordítója, Kaffka Margit író, Ruha István hegedűművész. Emléktáblák, szobrok őrzik emléküket. A piarista gimnázium diákja volt Ady Endre, a vármegyeházán működött jegyzőként Kölcsey Ferenc. A Szarvas fogadóban egy megyebálon ismerte meg Petőfi Sándor későbbi feleségét, Szendrey Júliát. Iskolánk homlokzatán tábla őrzi ennek az eseménynek az emlékét.

Iskolánk I-IV. osztályának épülete

Károlyi sétánk után elkísérünk titeket a 3 km-re fekvő Kaplonyba, ahol a templom alagsorában a Károlyiak családi kriptáját látogatjuk meg, Érmindszenten pedig Ady Endre szülőházát.

A kaplonyi kriptá egy részlete

2007-es városnapok

Károlyban élénk kultúrélet folyik: amatőr színtársulat és néptáncgyűttes működik, melyben a város apraja és nagyja ropja a csárdást. Mi is ropjuk ünnepi előadásokon, a város napján, amit augusztus végén szerveznek és a szüreti mulatságokon, mert a mi városunk a szőlőkertjeiről is híres.

A sóstófürdői Suliexpo színpadán

A legjobb szórakozást nyáron a strand biztosítja. Ha eljöttök, ti is nagyon jól érzitek majd magatokat. Szeretettel várunk városunkba, az 1. számú Általános Iskola I-IV. osztályos tanulóit.

A cikket összeállította a IV. B osztály közössége Váradi Magdolna tanító néni segítségével.

SZÖTT, HÍMZETT TÖRTÉNELMÜNK

Az alföldi városok viselete

Az alföldi nagyvárosok – Szeged, Kecskemét, Nagykőrös, Debrecen – népviseletüket már a XX. század elején elhagyták. Ám sok forrás megörökítette régebbi ruházatközlési szokásaikat, így azoknak többszázados változásait is ismerjük.

Régen szokás volt, hogy ha valaki meghalt, összeírták a vagyontárgyait. Az egyik előljáró 1500-as évekbeli hagyatéki leltárában értékes darabként szerepelt *nadrágja, dolmánya, mentéje és köpönyegje*. Ezek szürke *szúrposztóból* vagy finomabb fehér *abaposztóból* készültek. Aztán mind jobban terjedt a kék vagy zöld *angliai posztóanyag*.

A derékig testhez álló, lefelé bővülő dolmányt, és a fölébe öltött, hasonló, csak bővebb, *rókaprémes mentét*, akárcsak a *csizmát* a török hódoltsági területekre (az Alföld mellett ilyen volt Lengyelország is) a törökök közvetítették. Később ezek megrövidülve, zsinóros ezüstgombos *készülettel* díszítve és szűk ellenzós nadrággal kiegészítve Európa-szerte *magyar ruhaként* váltak híressé. Ilyent viseltek a magyar huszárok is.

Az alföldi jászoknak, kunoknak, hajdúknak régi katonai kiváltságaikért járt ki a nemesies magyar ruha, a városi lakosoknak szabadságjogaik közé tartozott öltözetük kialakítása. Már 1567-ben rendelet szabályozta, hogy „a tisztéhez illendő, méltó ruhát viseljen minden. A bíró mást, a hajdú mást, egyéb mester-

ember az ő tisztéhez illendőt viseljen”. Így az ácsokat özbőr színű bekecsük, a hajóépítőket molnárkék dolmányuk, a halászokat fehér *kankójuk* (rövid szűr), és valamenny-

nyüket mesterségük címere is azonosította. A molnárt egy vállára vetett zsák, a csizmadiát a csizmájára vert ezüstsarkantyú, az asztalost és ácsot az óraláncán hordott ezüsthűrészeke, a kádárt ezüsthordócska a kovácsot ezüstüllőcske alapján lehetett felismerni.

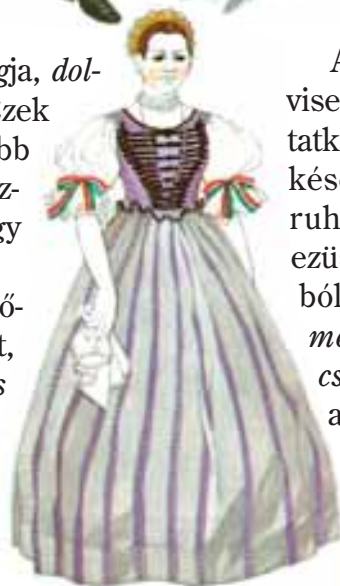
A 18. századtól bécsi polgári divatként a dolmányt ujjatlan *lájbival*, a mentét galléros *ujjassal*, a szűk nadrágot pantallószerű *rajthuzlival* cserélték fel.

A két korszak különböző jellegű viselete a női öltözködésben is megmutatkozott. A 16-17. században alakult ki a később női díszmagyarnak minősített ruhaszerkezet, mely habos *ingvállból*, ezüst- vagy aransújtásos fűzött *pruszlikból*, harang alakú *szoknyából*, prémes *mentéből*, fekete vagy piros *kordován csizmából*, lányoknak *pártából*, az asszonyoknak *ezüsthőkötőből* állt.

A nyugati divat hatására a 18-19. században a pártá végleg eltűnt, a főkötőt tarajos csipkés *kaskétli*, majd gyári fejkendő helyettesítette, az ingvállat *sonka-ujjú blúz*. Valamennyi, viselője jó anyagi helyzetének tükréeként, finom selyemből készült.

Helyesbítés: Februári lapszámunkban a négyfalusi hámosrokolya előtt álló „honfoglalás-kori” jelző nem a szerző, hanem a szerkesztő véleményét tükrözi.

URAI ERIKA rajzai

BERNÁD ILONA

Bőrünk, hajunk egészsége

NÉPI KOZMETIKUMOK

Kedves lányok! Szép az, ami egészséges, természetes és tiszta. Még korai a festékek felé kacsintgatnotok, de később se vigyétek túlzásba, inkább arra törekedjétek, hogy ápoltak, tiszták legyetek, és belső szépség sugározzék rólatok.

Bőrötöket, hajatokat drága vegyi kozmetikumok helyett természetből származó szerekkel ápoltjátok. Használhatjátok bizalommal az öregek receptjeit, tudását!

Bőrápolás: „Anyai nagymám mindig azt mondta, hogy a legjobb szépítőszert a tiszta víz. Még gyógynövényekkel, kamillateával is mosakodott. Arcát és az egész testét.” (Makfalva)

„Serdülőkoromban citromos-mézes pakolást tettünk az arcunkra, hogy tisztítsa a bőrt és táplálja. A citromot mézzel összekevertük, arcunkra kentük, s legalább fél-órát hagytuk. Volt élesztős pakolás is, simán csak az élesztőt összetörtük, reátettük.” (Szeged)

„Olcsó kozmetikum: amikor hámozom az ugorkát, a haja belső felével megmasszírozom az arcom. Felfrissül, beszívja a bőröm a vitaminokat, ásványi elemeket, szépít, fiatalít. Vagy tejfölt teszek rá, az táplálja. Néha paradicsomot is. Érzékeny arcbőröm van. Megjelentek piros foltok, osztán ezekkel eltűntek.” (Csente, Délvidék)

Aki serdülőkorba lépett, és pattanásos az arcbőre, tojásfehérjével összekevert citromlevet kenhet rá. Ha megszárad, langyos vízzel, masszírozó mozdulatokkal mossátok le. Bőrpórus-tisztító és üdítő hatása van.

„Azért, hogy selymes legyen a bőrünk, tejet töltöttünk a fürdővízbe, és rózsaszirmot hintettünk belé. Rózsaolajat is lehet hozzátenni.” (Csente) A kellemes illatok jó

Lukács Izabella, Árpád

Gyermekláncfű

hangulatot, közérzetet biztosítanak. A rózsát az emberiség ősidők óta mind Keleten, mind Nyugaton használja a szépségápolásban.

Ti is készíthettek olcsó és természetes rózsaszirm-arcvizet. 2,5 deci fehérborba tegyetek maroknyi száraz rózsaszirmot. Melegítsétek negyed órán át kis lángon (ne forraljátok!), majd porcelántálban egy éjszakán át jól lefedve hagyjátok állni.

Másnap szűrjétek át, a szirmokból préseljétek ki a nedvességet. Jól záró palackban, hűvösön tároljátok. A család minden „hölgytagja” használhatja!

És végül a harmat! „Összegyűjtötték a harmatot, azzal mosták meg arcukat. Az énekekben is az van: aki szép lányt akar venni, harmaton kell azt keresni.” (Mohács, Magyarország) A harmat a növények, gyógynövények izzadmánya, minden szépítő, gyógyító szer benne van. Csodálatos anyag!

Hajápolás: „Mindig csalánteát főztünk hajat mosni, s azzal öblítettük le. Szép, fényes, egészséges volt a hajunk.” (Szentegyháza)

„A hajnak nagyon jó, ha bedörzsöljük a fejbőrünkbe a citrom levét. Rajta kell hagyni, majd megmosni a hajunkat.” (Szeged) A csalánban és a citromban tápláló vitaminok, ásványi elemek vannak, amelyek erősítik bőrünket, hajhagymáinkat.

Belülről is segítsük tavaszi megszépülésünket, újjászületésünket! Igyunk csalán és zsályateát, együnk sok citromot, mert erősítik, tisztítják szervezetünket.

Ne feledjük a fogápolást sem: „Szódabikarbónával fehérítjük a fogunkat.” (Szeged)

Ti hogy hívjátok, mire használjátok?

Februári megfejtés: Fáradtság ellen langyos fürdőt, gyümölcsöt, mézes zsályateát, gyomorfájásra kamilla-, cickafark-, menta-, orbáncfűteát, meleg fedőt ajánlanak. A bodza nevei: bocfa, csete, gypű~, feketebodza. Virágából izzasztó, lázcsillapító, vértisztító teát, szörpöt, üdítőt, égésre borogatást, leveléből reuma elleni teát, bogyójából lekvárt készítenek. **Nyertesek:** a **gyergyószentmiklósi** Kós Károly Iskola IV. A; a **székelyudvarhelyi** Móra Ferenc Iskola III. C; a **tordai** T. Murășanu Iskola III. D osztálya.

2008 – MÁTYÁS ÉS A RENESZÁNSZ ÉVE

2008-ban ünnepeljük Hunyadi Mátyás királlyá választásának 550. évfordulóját. Mátyás nemcsak igazságos, bölcs uralkodó, hadratermett vezér, hanem a reneszánsz művészet és tudomány bőkezű pártolója is volt.

MÁTYÁS KIRÁLY ÉS A BETEG KISBÉRES

KÓKA ROZÁLIA nyomán

Mátyás király diákkorában is sokat járta az országot, ismerkedett a nép életével.

Egy alkalommal, ahogy vándorolt, meglátott egy jómódú gazdát, aki egyedül szántogatott. Kérdezte Mátyás:

– Ugyan bizony, gazduram, mi az oka, hogy kegyelmed egyedül szánt?

– Ne is kérdezze, diák uram! Nem szántanék én egyedül, ha a kisbéresem oly nagybeteg nem volna. Harmadnapja rázza a hideg szegény gyereket. Nem állna be helyette segíteni? Megfizetném tisztességesen.

Corvina – Mátyás híres
könyvtárának egyik vagyont
érő kötete

Mátyás nem kérte sokáig magát, beállt a kisbéres helyett dolgozni. Este megvacsoráztak, és a gazda kifizette a bérét.

Mátyás a pénzt odaadta a beteg kisbéresnek:

– Tedd el, neked nagyobb szükséged van rá, mint nekem!
A beteg gyerek megköszönte a diák jóságát.

Mátyás a következőket írta a szoba falára:

„Én vagyok Hunyadnak gyermeke, a kard lesz az nekem, mi néked az eke.” Még azon éjszaka titokban továbbindult.

Mátyás budai és visegrádi palotáját kőcsipke, freskók, márvány, zománc és arany, drága szőnyegek, kárpitok, függönyök díszítették. A legjobb művészeket, tudósokat, mestereket gyűjtötte maga köré.

Konyháiban messze földön híres szakácsok, cukrászok sűrűlödtek. A legenda szerint Mátyás és Beatrix lakodalmára az olasz cukrászok marcipán sakktáblát és figurákat készítettek.

Arannyal hímzett papi
palást Mátyás korából

Mátyás és Beatrix címerével
ellátott Corvin-tál,
a majolika-művészet remeke

A SZERECSEN

Markal, Mátyás király hírhedett udvari bolondja többek között azzal mulatta idejét, hogy ami bolondságot látott és tapasztalt, egy könyvbe feljegyezte, hogy emléke ne vesszen az emberi butaságnak.

Történt pedig egyszer, hogy Mátyás királyhoz egy szerecsen jött látogatóba. Ez a szerecsen addig magasztalta a hazájabeli lovakat, mígnem a király lóvásárlással bízta meg, s ezer forintot adatott neki.

Markal ezt a cselekedetet is felvette a bolondságok lajstromába.

A szerecsen útra kelt. A király egy napon felütötte Markal könyvét, s a bolondságok között ráakadt a saját cselekedetére. Magához parancsolta Markalt.

– Hát te bolondnak tartasz engem? – kérdezte, és haragosan rácsapott a könyvre.

– Én felségedet bolondnak nem tarom – felelte Markal –, de úgy vélem, hogy az a szerecsen soha meg nem fog jönni a lovakkal.

A király eltűnődött a válaszon.

– Jól van – mondta aztán –, de hátha a szerecsen mégis meghozza a lovakat?

– Ha ezt teszi, akkor felséged nevét kitörlöm, s helyébe a szerecsenét írom be.

AZ ELÉGEDETT EMBER

Megöregedett a derék Markal, Mátyás király udvari bolondja, s a király jutalmul rengeteg izes szaváért, sok mulattatásáért kertes házat adott neki ajándékba. Megköszönte Markal a fejedelmi ajándékot, s mivel a kertészkedéshez értett, félelvi munkával olyan gyönyörűvé varázsolta a kertjét, hogy boldogság fakadt a lelkében annak is, aki csak kívülről látta. Ácsorgott is a

nép nap nap után a kerítés mellett. Még jobban megszorodott a bámészkodók száma, mikor Markal felírást helyezett a kapu tetejébe. A felírás így szólt: „Ha van olyan ember, aki élete jelen állapotával tökéletesen meg van elégedve, jelentkezzék nálam, mert neki adom a kertemet.”

Még meg sem száradt a festék a felírás on, jelentkezett egy polgárember:

– Azért jöttem, hogy kegyelmedtől átvegyem ezt a kertet, mert szent esküvéssel bizonyíthatom, hogy életem jelen állapotával tökéletesen meg vagyok elégedve.

– Készséggel kegyelmednek ajándékoznám a kertemet – felelt Markal –, ha nem volnék meggyőződve kegyelmed állításának az ellenkezőjéről. Mert ha élete jelen állapotával tökéletesen meg volna elégedve, akkor ugyan bizony mi szüksége volna erre a kertre?

BAK SÁRA rajzai

Palackposta

SZÖVEG: VISKY ANDRÁS – KÉPEK: RÁTHONYI KINGA

1.

Hahó! Hol vagy? Mondj már valamit, nem tudok kijönni innen. Segíts, belülről nem nyílik a kapu. Döng-döng-döng... Látod, mindhiába, nem nyílik, nem és nem...

2.

Tudok egy titkot, úgyis megtalálalak. Indulj, palack, keresd meg, akit szeretek. Menj, a legdrágábbakat küldöm neki! Add át a titkomat, menj.

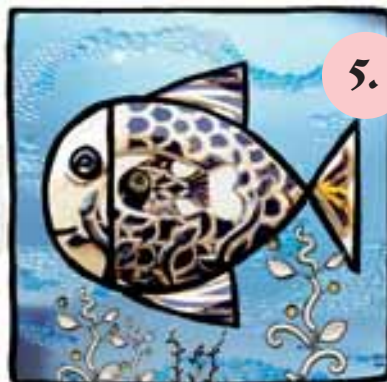
3.

Össze ne törj, mielőtt odaérnél. Szerelmes madarak, éber csigák, szigorú teknőcök, füvek, fák vigyáznak rád, sokan-sokan, ne félj.

4.

Vizek vadja, sötétvörös jelenés, jaj! Lekapja az égről a napot egyszer – avval dicsekszik. Le ne nyeljen, drága palack, vigyázz az üzenetre!

5.

– Halban hal, pontyok legbiztosabb pontya, jó irányba megyek?
– Menj, amerre a titkod vezet, örül neked a végtelen víz.

6.

– Ki vagy te, hullámokon billenő, szerteszikrázó vízi vándor?
– Titkos üzenet vagyok, bátyám, fényesség nap.

7.

Szerelmes madarak, megpihennék a hajófenéken! Fáradt vagyok, ringass el szelíden, tágas tenger.

8.

Nem félek, félek, nem félek... Szólj meg, holdkaréj, dúdoljatok altatót nekem, ismeretlen csillagok!

9.

– Tudom a titkotat, törékeny üzenet. A félmosolynál nincs szomorúbb nevetés.

– Tudom, hogy tudod, holdkaréj né-ném. Lebegi tovább az ég sötét vizében, és megtalálsz te is a másik feled.

Tovább, tovább a kanyargó ösvényen. Ametiszt vagy topáz? Gyémánt vagy rubin? Ne törjete össze engem, drága kövek! Gurulnom kell, lám, ha nem úszhatok tovább.

10.

11.

– Közel van már, akit keresek, égi madár? Látod a házát?

– Közelebb van, mint hozzám az ég, távolabb, mint tőlem a tenger.

Az első hegy a haragé: elhagyom. A második a rossz emlékeké: elhagyom. A harmadik az indulaté: elhagyom. A negyedik az önzésé: elhagyom.

12.

13.

Könnyű vagyok, mint a szellő. Ne szállj le, léggömb, csak ha célba érek! Kérlek, kérlek! Leszállsz mégis velem? Csupa karcolás és repedés vagyok a fáradtságtól, nagyon félek.

Vénséges vén pillangó, segíts nekem! Hogyan tovább, bölcsék bölcsé? Miként juthatnék át a sziklahasadékon, pillangók hatalmas királya?

14.

15.

Nézd csak, titkos üzenet, nézd, kedves palack! Fölszállok a pillangóimmal, és szárnyainkkal szivárványhidat festünk neked. Lépj rá, ne félj, így átjuthatsz a túloldalra.

Vége! Ismerős hangon susog az erdő. Ez az a hely, érzem, jó helyen járok. Bukkanj elő a sűrűből, kunyhó!

Megérkeztem. Bekopogok, és azonnal széthullok ezer darabra. Ég veled, világ! Kipp-kopp, kipi-kopi. Boldog, színes cserepek: és ez mind-mind én vagyok. Kibomlik belőlem az üzenet. Hibátlan tekercs, nézd, a tied, nyiss ajtót!

16.

17.

Üdvözlég, jóember! Ébresztő! A zárt ajtók angyala vagyok. Gyere ki a napfényre, ne félj! Engedd, hogy megszólítsanak. Ennyi a titkom. Oly sokféleképpen mondhatod: igen.

18.

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kiscecske. Túl későn született, nem tudott megtanulni őszi repülni. Egyedül maradt. Találkozott egy töröttszárnyú gólyával. Összebarátkoztak. A fecske segítette ápolni a gólya szárnyát. A gólya megtanította repülni. Együtt repültek délre. Megtalálták a családjukat. Boldogan csiripeltek és kelepelték egymásnak. Megegyeztek, hogy tavasszal együtt repülnek vissza északra.

Itt a vége, szállj el, madár, s hozd a tavasz jó illatát.

Simó Zsuzsa, Gyulakuta

**Székely Edina,
Csíkszentdomokos**

**Dénes Levente,
Szilágyperecsen**

Megjöttek a fecskék, gólyák,
Elfáradtak szegények, de most
Már itthon vannak.
A fecskék fészket raknak,
Az istálló otthont ad nekik.
Ott mindentől meg vannak védve.
Őriznünk kell őket mindig!

**Máthé Rozália Laura,
Almásmálom**

Moldován Ingrid, Óvári

Eresz alatt sürgés-forgás,
Kicsi fecske fészket rakja,
Sárral bőven betapasztja,
Hogy kicsinyeit megóvja.

**Kerekes Henrietta,
Sepsiszentgyörgy**

Kisüt a nap,
Kisüt a nap
Kék szemével,
Piros orrával,
S mintha ezt mondaná:
Olvadj, hó! Olvadj!

Kisüt a nap,
Kisüt újra,
De most már
Ezt mondja:
Olvad már a hó! Olvad!

**Dombi Kristóf Barna,
Margitta**

Eljött már a tavasz,
Elment már a tél.
A napocska vidáman süt,
A patak csendesen csorog.
A gyermekek mind örülnek,
A réten körben ülnek.

Orza Andrea, Brassó

**Lőrincz Szende,
Szentgyháza**

Felébred a természet mélyen alvó
álmából.

– Nézd, kisunokám, itt a tavasz! –
hallszik az örömhír nagytatától.

**Roşca Krisztoffer,
Székelyudvarhely**

Szigeti Regina, Bihar

Pethó Baló Tünde, Magyarhermány

Nagy Angéla, Bihar

Örülnek a gyerekek,
Szívüket megtölti a szeretet.
Szépül a táj,
Nem hallgat a madárszáj.
Barátságosabbak az emberek,
Bógnak a tehenek.
Szökdel a nyulacska,
Jókedvű Lajcsika.

Vér Szeréna Edina, Marosvásárhely

Az oroszhegyi tavalai negyedikesek

Tavas, tavasz, megjöttél,
Odalett a hideg tél.
A hóember beteg lett,
A tavasszal odalett.

Tamás Anita

Madársereg fenn az égen,
Ott a gólya már a fészken.
Medve koma ébredszik,
S a patak is csörgedezik.

Pál Székely Tamás

Szép tavasznak öröme
száll a madár magas égre.
Magas égen fehér felhők,
énekelnek már az erdők.

Pál Aranka

A hóember olvad már,
karcsú, mint a virágszál.
Kinyílik a hóvirág,
elolvad a hóvilág.

Pál Edvin

Kinyílnak a szép virágok,
zöldellnek a tág határok,
útra kelnek a méhek,
gyűjtik a nektárt, a mézet.

Cseresnyés Dávid

A kis bárány játszik,
Domb tetején futkározik,
Örül, hogy itt van április,
Ugye, örülsz te is?
Virágos az egész rét,
Ilyen szép már nem volt rég.
Gyermekcsoport ott játszik,
A leánykák a virágot szedik.

Moarcăș Ana, Keresztvár

◀ Csíki Gergely Szentegyháza

Farsang elmúlt,
Télnek vége,
Kedves tavasz,
Jöhetsz végre!
Várunk téged
Nap mint nap,
Hozz virágot,
Madarat!

Szakács Bernadett,
Gyergyóalfalu

Pruteanu Ștefan,
Gyimesfelsőlok

Tavas elhozta virágát:
fehér ibolyáját,
kicsi tulipánját,
lila orgonáját.

Magyar Gábor, Diószeg

Vágjátok ki az utolsó bélyeget, ragasszátok nevetek mellé a gyűjtőlapra, és az osztály névsorával együtt küldjétek be szerkesztőségünkbe.

ÁPRILIS

E lapszám támogatói:

Címlap: Kószabósa a muzulmán világban

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. Arculatterv: KÖNCZEY ELEMÉR. A szerkesztőség postacíme: 400446 Cluj, Str. L. Rebreanu, nr. 58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ; www.napsugar.ro **A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPO OFFSET Kft. Nyomdájában. ISSN 1221-7751** **Ára 1,9 lej**

Maszat Művész KIÁLLÍTÁS

minden hónap legszebb rajzaiból

Mikó Lilla Orsolya, Torda

Deák Emőke, Kézdivásárhely

Nagy Margitka, Menyő

Cucea Elena, Ombod

Nagy Katalin, Gyergyóalfalu